

Naši osrednji problemi

Visoka stopnja inflacije. Podatki kažejo, da nekdanje visoke stopnje inflacije spet postajajo naša vsakdanjost. Ko bodo v celoti začeli veljati evropski standardi za merjenje stopnje inflacije, bo ta poglobljena značilnost bivše "juge", brez katere očitno sploh ne moremo, še bolj izrazita. Visoka inflacija pa med drugim negativno vpliva na varčevanje in obvladovanje stroškov, kar bo le še stopnjevalo že itak pereče probleme še zlasti na gospodarskih področjih.

Vendar je treba hkrati vedeti, da tako potratne državne uprave, kot jo imamo sedaj, oz. tako velikega obsega javne porabe tudi ni mogoče financirati brez visokih stopenj inflacije in vedno novega in novega nerazumnega zadolževanja doma in v tujini. Pri tem nerazumnem početju pa zelo usklajeno sodelujejo prav vse parlamentarne politične stranke, saj ob vsakem sprejemanju proračuna prav tekmujejo med seboj s povsem novimi zahtevami za njegovo povečanje.

Prešibka tržna usmeritev. Usmeritev v razvite trge so pri nas očitno za mnoge samo črke na papirju, medtem ko se večina podjetji ozira po manj zahtevnih trgih. To potrjujejo tudi vse aktivnejši dogovori glede ponovne vzpostavitve gospodarskih odnosov z nekdanjo skupno državo. Videti je, da so v podjetjih na najbolj pomembnih položajih ljudje, ki se pomena usmeritve na zahtevne trge sploh ne zavedajo.

Ustrezno rast in napredek podjetja namreč lahko zagotovi samo trda in ostra konkurenčna tekmovalnost, medtem ko lagodno delo uspava in vodi podjetje k nazadovanju in umiranju. Ker so pogledi gospodarstvenikov spet oprti na Balkan, se, kot vse kaže, niso ničesar naučili iz izkušenj z našo nekdanjo družbeno lastnino na teh področjih, ki smo jo čez noč izgubili. Očitno so za njih bolj pomembne lagodne (balkanske) tržne razmere, ki jih vsi starejši gospodarstveniki v naših podjetjih bržkone že močno pogrešajo.

Gospodarska neučinkovitost. Pretežni del naše gospodarske strukture še vedno predstavljajo veliki in gnili (stari) poslovni sistemi, za katere tako kot nekdanj skrbi država in se v pretežni meri ukvarja samo z njimi. Ob tem jim zmanjkuje časa in denarja, zavaljo tega pa zanemarjajo manjša podjetja in mlade podjetnike, ki so večinoma prepuščeni sami sebi. Glede gospodarske (ne)učinkovitosti je bilo veliko povednega že v prvem delu knjige, vendar so razmere danes, kot vse kaže, še veliko slabše kot so bile takrat.

Gospodarsko razsulo se v tistem času namreč še ni kazalo v tako slabi luči, kot ga je videti danes (npr. pomanjkanje naročil, čakanje na delo, stečaji, zapiranje podjetij, nezaposlenost, itd.) Ko človek povsem nepristransko opazuje vso to gospodarsko katastrofo dobi občutek, da gre za nekakšen skrivni in podli načrt.

Odsotnost ustreznih strategij. Verjetno ne bom povedal nič bistveno novega s tem, da na vseh področjih naše družbe manjkajo ustrezne strategije. Kot je bilo glede že davno preživelega pojmovanja politike opozorjeno že v predhodnem poglavju, se nekaj podobnega, seveda, kaže tudi na področju planiranja naše prihodnosti, za kar nimamo na voljo nobenih strokovnih podlag (strategij) vendar se temu ne gre čuditi, saj na naših fakultetah predavajo še vedno isti predavatalji kot nekdanj, ko so morali biti zapriseženi in dokazani marksisti in politekonomisti.

Pomanjkanje ustreznih strategij pa je moč pripisati predvsem dejstvu, da se v pristojnem državnem-vladnem uradu z makroanalizami še vedno uradujejo isti ljudje, ki so še pred nedavnim načrtovali t.i. "petletke", "svobodno menjavo dela", "družbene dogovore", "samoupravne sporazume", in podobne neumnosti. Za obvladovanje in posredovanje znanj, ki so danes potrebna na področju planiranja prihodnosti in oblikovanja ustreznih strategij, bi namreč morali iti nekateri profesorji (politekonomisti) na naših fakultetah ponovno v šolo.

Neučinkovito sodstvo. Tako kot maloprej bi tudi glede sodstva lahko rekli, da gre za popolno odsotnost pravne države, kar je bilo sicer povedano ali napisano že nešteto krat. Vendar vse ostaja le pri besedah, dejanskih premikov pa ni. Pojavlja se čedalje večja finančna nedisciplina, kar je največje rakasto tkivo sedanjega gospodarstva.

V takih razmerah pa lahko na tuj kapital kar pozabijo, če nanj sploh še kdo računa. O odtujevanju (krajah) družbene lastnine obstajajo številni podatki in dokazi, vendar doslej še noben tak primer ni bi ustrezno razrešen. Nimamo niti ustreznih zakonov niti sodnikov, tožilstva in preiskovalcev. Na naj pomembnejših mestih v policiji, tožilstvu in sodstvu so še vedno isti ljudje kot nekdanj, ki nekaterim na debelo gledajo skozi prste, pri drugih pa se spuščajo v dlakocepske in nepomembne podrobnosti.

Tako se po tem ne gre čuditi ugotovitvam, da so v naših zaporih v glavnem kurji tatovi, medtem ko so pravi kriminalci zavaljeni v oblastniške in menedžerske fotelje.

mag. Janez Šček (Iz knjige - Drugačna politika, leto 1998)